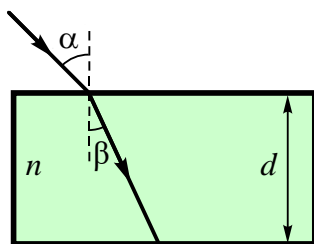

Тема № 1

ГЕОМЕТРИЧНА ОПТИКА

Преподавател: гл. ас. д-р Иван Бодуров

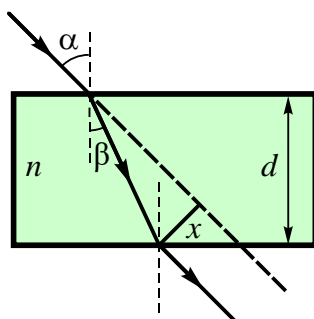
Задача 1. Успореден сноп светлина преминава през плоскопаралелна пластинка с показател на пречупване $n=1,77$ и дебелина $d=0,5$ mm. Определете границите, в които може да се мени дължината на оптичния път на снопа през плоскопаралелната пластинка, като ъгълът на падане се мени от 0° до 90° .

Отговор: $L(0^\circ) = nd = 0,885$ mm; $L(90^\circ) = \frac{n^2 d}{\sqrt{n^2 - 1}} = 1,0726$ mm.

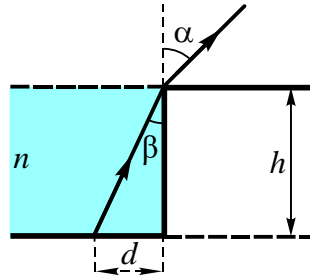
Задача 2. Успореден сноп светлина преминава през плоскопаралелна пластинка с показател на пречупване $n=1,7555$ и дебелина $d=1$ cm. Определете:

- а) големината на отместването на снопа след излизането му от пластинката, т. е. разстоянието между осите на снопа до и след пречупването, ако ъгълът на падане е $\alpha = 30^\circ$;
- б) границите, в които може да се мени отместването на снопа след преминаването му през пластинката.

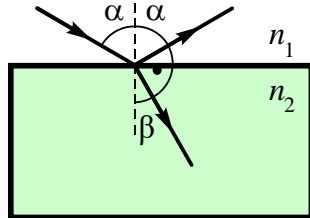
Отговор: а) $x = d \sin \alpha \left(1 - \frac{\cos \alpha}{\sqrt{n^2 - \sin^2 \alpha}} \right) = 2,4268$ mm; б) $x(\alpha = 0^\circ) = 0$ и $x\left(\alpha = \frac{\pi}{2}\right) \rightarrow d$.

Задача 3. В басейн на дълбочина $h=2,50$ m и на разстояние $d=1,50$ m от единия му край се намира източник на светлина. Определете под какъв ъгъл спрямо нормалата ще излезе светлината от водата в този край на басейна ако се предположи, че той е пълен с вода до горе. Показателят на пречупване на водата е $n=1,33$.

Отговор: $\alpha = \arcsin\left(\frac{nd}{\sqrt{d^2 + h^2}}\right) = 43,2^\circ$.

Задача 4. Светлинен лъч пада на плоската граница на две прозрачни среди, като частично се отразява и частично се пречупва. Показателите на пречупване на двете среди са съответно n_1 и n_2 . Определете този ъгъл на падане α , при който отразеният лъч е перпендикулярен на пречупения лъч.

Отговор: $\operatorname{tg} \alpha = \frac{n_2}{n_1}$.

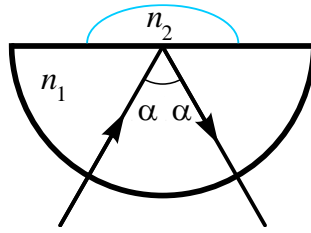
Задача 5. Дебела пластина е направена от прозрачен материал, показателят на пречупване на която се мени от n_1 на горната повърхност до n_2 на долната повърхност. Светлинен лъч пада на горната повърхност под ъгъл α . Определете под какъв ъгъл β ще излезе от пластината този лъч.

Отговор: $\alpha = \beta$.

Задача 6. Върху чаша пълна с вода с показател на пречупване $n_2 = 1,33$ е поставена плоскопаралелна стъклена пластинка с показател на пречупване $n_1 = 1,5$. Под какъв ъгъл трябва да пада на пластинката светлинен лъч, за да може на границата стъкло-вода да се наблюдава пълно вътрешно отражение?

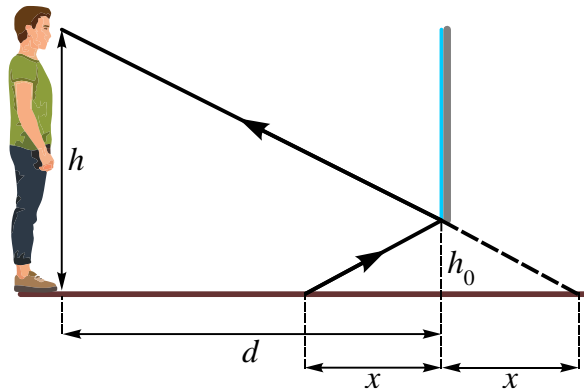
Отговор: Невъзможно е да се наблюдава.

Задача 7. Капка течност е поставена на плоската страна на полукръгла стъклена пластина. Покажете как може да се определи показателят на пречупване на течността n_2 от наблюденията на пълно вътрешно отражение. Показателят на пречупване на стъклото n_1 е неизвестен.

Отговор: $n_2 = \frac{\sin \alpha_{\text{пр}}(\text{стъкло} - \text{течност})}{\sin \alpha_{\text{пр}}(\text{стъкло} - \text{въздух})}$.

Задача 8. Човек, чиито очи се намират на височина $h = 1,66$ m от пода, стои на разстояние $d = 2,40$ m през плоско вертикално огледало. Долният край на огледалото се намира на височина $h_0 = 40$ cm над пода. Определете на какво разстояние от стената, на която е закрепено огледалото, се намира най-близката точка на пода, която човекът вижда в огледалото.

Отговор: $x = \frac{h_0 d}{h - h_0} = 0,76$ m.